

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Mars 1881, kl. 2 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om tillägg till gällande bestämmelser rörande den kommunala rösträtten i stad.

Enär, i anledning af anförda besvär öfver ett stadsfullmäktigeval uti en af rikets sjöstäder, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och slutligen Kongl. Maj:t förklarar, att »hufvudredare må anses vara berättigad att utan särskild fullmakt jemväl i kommunala angelägenheter föra vederbörande rederis talan och utöfva dess rösträtt» samt i enlighet härmed ogillat besvär deröfver, att tre hufvudredare vid nämnda stadsfullmäktigeval afgifvit, den ene 375 röster för 14 rederier, den andre 290 röster för 7 rederier samt den tredje 85 röster för 2 rederier; så och då en dylik rösträtt icke syntes stå väl tillsammans med grunderna för föreskrifterna i Förordningen om kommunalstyrelse i stad af den 21 Mars 1862 § 12 mom. 2 och § 13, det förra lagrummet sådant det lyder i Kongl. kungörelsen den 9 November 1869; och då vidare stadgandet i § 14 af sjölagen: »Hufvudredare företräder rederiet *inför Rätta*» väl ej kunde anses upphäfva de allmänna bestämmelserna i nämnda paragrafer af förordningen om kommunalstyrelse i stad, enligt hvilka ingen röstberättigad finge utöfva rösträtt »*i något fall* för högre röstetal än det som motsvarade bevillningen för tio tusen riksdalers inkomst af kapital eller arbete», d. v. s. ej afgifva *mer än* 100 röster för egen del samt dessutom ej på grund af fullmakt föra talan eller utöfva rösträtt för mer än *en* annan röstberättigad, har Herr *F. T. Borg* uti en inom Andra Kammaren afgifven och till handläggning af Lag-Utskottet öfverlemnad motion, N:o 109,

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 7 Saml. 12 Häft.

hemställt, att Riksdagen ville göra ett sådant tillägg till någon af §§ 12 eller 13 uti förordningen om kommunalstyrelse i stad, att ifrågavarande, enligt hans förmenande, orimliga och i synnerhet för en del sjöstäder vådliga förhållande för framtiden måtte, om möjligt, förekommas, så att »ingen, med eller utan fullmakt, må i något fall få utöfva rösträtt för mer än efter beviljningen för tio tusen riksdalers inkomst af kapital eller arbete, samt likaledes ej afgifva mer än högst hundra röster som ombud för rederi, rederier eller bolag o. s. v.»

Emot förevarande förslag är inom Utskottet anmärkt:

dels att, om den rösträtt, som nu utöfvas af en person, hvilken är hufvudredare för flera rederier inom en kommun, skulle inskränkas mera, än som för samma rederi möjligen skett genom redan stadgad röstmaximum, borde bestämmelse derom icke intagas i någondera af de i motionen åberopade §§ 12 och 13, utan i § 11, och der regleras så, att samma hufvudredare icke finge rösta för mera än ett rederi, om han sjelf egde utöfva rösträtt i kommunen, eller för högst två, om han der icke utöfvade dylik rätt, hvilket stadgande i sådan händelse borde göras så allmänt, att det vore tillämpligt på ombud för bolag af hvad slag som helst, men att lydelsen af motionen, der någon begränsning i nämnda afseende icke vore förutsatt, utan begränsningen blifvit sökt på annat sätt, svårligen kunde berättiga Lag-Utskottet, som för egen del icke eger motionsrätt, att en dylik lagförändring föreslå; och

dels att, då motionären, hvilken icke framställt något bestämdt formuleradt förslag till det af honom önskade tillägg i förordningen om kommunalstyrelse i stad, icke uti motionen påyrkat motsvarande tillägg till förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm och, i hvad frågan kan beröra förhållandena i landskommuner, till förordningen om kommunalstyrelse på landet, Utskottet på sådan grund saknade befogenhet att behandla frågan så vidsträckt, som för en ändamålsenlig lagstiftning i ämnet vore erforderligt.

Utskottet får, på dessa visserligen till sin grund från hvarandra skiljaktiga, men till samma slut ledande skäl, vördsamt hemställa,

att motionen icke måtte föranleda till någon Riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 Mars 1881.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

Reservationer:

af Herr *Grefve Mörner* emot den af Utskottet begagnade motiveringen;
af Herrar *Johannes Jonson*, *Magnus Jonsson* och *Smedberg*, hvilka
ansett, att motionen på det sätt bort bifallas, att till § 11 mom. 2 hade
fogats det tillägg: »dock må ingen för mer än ett bo eller ett bolag talan
föra»; samt
af Herr *Anders Persson*.

N:o 21.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Mars 1881, kl. 2 e. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion med förslag till
förändrad lydelse af Förordningen angående arfsrätt för
oäkta barn den 14 April 1866.*

Genom Förordningen angående arfsrätt för oäkta barn den 14 April 1866 är med ändring af hvad 8 kap. 7 § Ärfdabalken stadgar derom, att barn, som äro aflade i lönskaläge utan äktenskapslofven, eller i hordom, ej må taga annat arf, än efter egna barn och bröstarfvingar, förordnadt, att oäkta barn, som ej är afladt under modrens äktenskap eller i förbudna led, må, derest modren låtit såsom sitt barn anteckna det i kyrkoboken för den församling i hvilken hon då var kyrkoskrifven, lika med äkta barn taga arf efter sin moder i den egendom, som ej utgör bröstarfvinges laglott.

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Lag-Utskottet hänvisad motion, N:o 81, föreslår nu Herr *A. F. Pettersson*, att Riksdagen ville besluta följande förändrade lydelse af förenämnda förordning:

»Med ändring — — — — —
förordnas, att oäkta barn, som ej är afladt under modrens äktenskap eller i förbudna led, må lika med äkta barn taga arf efter sin moder.»